

Høring vedr. Udlændingeloven, ægtefællesammenføring m.v.

Varetægtsfængslinger stigende i 2010

13. Frihedsberøvelse, administrativ og fundet ulovlig - Klimatopmødet i 2009 - Knibtangsmanøvre - Erstatning - Menneskerettigheder
14. Terror, støtte til terrorvirksomhed? - Beviser - Torturhæleri - Frifindelse

LANDSFORENINGEN AF FORSVARSADVOKATER

Amagertorv 11, 3.
1160 København K, Telefon 3315 0102
Telefax 3314 1933

Justitsministeriet
Udlændingelovkontoret

Amagertorv 11
28. februar 2012

Vedr.: Sagsnr. 11/104190, 11/87474. Supplerende høring over forslag til lov om ændring af udlændingeloven og lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Ny balance i reglerne om ægtefællesammenføring, fravigelse af persondatalovens § 7, stk. 8, i visse sager i forbindelse med overgang til elektronisk sagsbehandling m.v.).

Ministeriet har med mail af 8. februar 2012 fremsendt ovennævnte høring og anmodet Landsforeningen af Forsvarsadvokater om en udtalelse, der skal foreligge senest den 7. marts 2012.

Materialet har været forelagt Landsforeningens bestyrelse, der skal bemærke, at foreningen har kommenteret hovedindholdet med høringsbrev af den 2. februar 2012, og at de supplerende ændringer ikke giver anledning til bemærkninger.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Varetægtsfængslinger stigende i 2010

Mens antallet af isolationsfængslinger er faldende i forhold til tidligere år, er antallet af varetægtsfængslinger med en varighed på over 3 måneder før dom i første instans stigende. Der har også været en stigning i den enkelte fængslings varighed.

Det fremgår af en redegørelse på 34 sider af 22/2 2012, som kan findes på Rigsadvokatens hjemmeside (Rigsadvokaten Informerer 2/2012).

I 2010 har der været en stigning fra 790 til 896 (svarende til 13,4 %) i antallet af langvarige varetægtsfængslinger, ligesom de langvarige varetægtsfængslingers andel af samtlige varetægtsfængslinger atter er steget fra 12,1 % til 13,4 %.

Rigsadvokaten vil nu tage en række initiativer, der skal medvirke til at nedbringe omfanget af varetægtsfængslinger, iflg. en pressemeddelelse af 28/2 2012 fra Justitsministeriet.

Landsforeningens Meddelelse 13/2012

Frihedsberøvelse, administrativ og fundet ulovlig - Klimatopmødet i 2009 - Knibtangsmanøvre - Erstatning - Menneskerettigheder

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 3 og 5, Politilovens § 5 og § 8, Retsplejelovens § 469

Knibtangsmanøvrer kan inden for krigskunsten være den strategi, hvorved man vinder og taber slag. Ved politiets masseanholdelser er det imidlertid et tveægget sværd. Får man for mange med, eller er man ude af stand til at påvise, at man har anholdt de rette, og er man for længe om at skille fårene fra bukkene, kan det både være ulovligt og ansvarspådragende.

Nedenfor er gengivet et uddrag af erstatningssagen vedr. klimatopmødet i december 2009. Byretsdommen er énstemmig og klar i mælet. Langt fra alle de 905 personer, der blev anholdt, tilhørte den "sorte blok". Der var ikke grundlag for at gribe ind over for disse personer. Bevisbyrden for, hvorvidt frihedsberøvelsen over for hver enkelt sagsøger var lovlig, påhvilede politiet. Resultatet var, at frihedsberøvelserne var ulovlige, og der blev givet erstatninger på 9.000 kr.

Landsretten delte sig (4-1) med hensyn til lovligheden af at gennemføre anholdelsesaktionen, men fandt aktionen ulovlig, da man ikke sorterede, således at det ikke kun var et begrænset antal af de 905 personer, der blev frihedsberøvet, uden at betingelserne var opfyldt. Som sagen var forelagt, var der ikke ført beviser vedr. de enkelte anholdte. Erstatningerne blev gradueret efter længden af frihedsberøvelsen, men fastsat efter forhøjet takst, henset til, hvorledes frihedsberøvelserne var sket.

Bemærk, at sagerne blev kørt efter reglerne i RPL § 469 - 470 om administrativ frihedsberøvelse. Bemærk ligeledes, at der er andre frister for klage og indbringelse for retten end ved straffeprocessuelle tvangsindgreb.

Sagen omhandler også nogle andre anholdelsessituationer, hvor de erstatningsøgende fik medhold.

ØL 12. afd. sag nr. B-114-11, 25/1 2012

Under klimatopmødet COP 15 i København foretog politiet en række administrative frihedsberøvelser, herunder på Christianshavn den 12/12 2009, hvor man i bestræbelserne på at få fat i en "sort blok" foretog masseanholdelse af over 900 personer.

Byretten, der var beklædt med 3 dommere under hensyn til sagernes særlige karakter og antal, afsagde en dom (meget velskrevet) på 334 sider. Landsrettens dom er på 169 sider. For at referatet ikke skal blive for langt og uoverskueligt, fokuseres der nedenfor udelukkende på tilbageholdelserne på Christianshavn, hvor 178 af de ca. 900 anholdte via deres advokater havde nedlagt erstatningskrav principalt på 15.000 kr. samtidig med, at Københavns Politi skulle tilpligtes at anerkende, at frihedsberøvelserne var ulovlige, subsidiært havde været udstrakt for længe.

Anholdelses- og løsladelsestidspunkt er for hver enkelt gengivet i begyndelsen af dommen, men varede alle fra kl. 15.25. Enkelte blev løsladt allerede kl. 18, andre måtte vente til omkring kl. 3 om natten. Ganske mange blev løsladt ved 23-tiden.

Forberedelserne hos politiet for at undgå uroligheder havde været særdeles omfattende, herunder også med telefonaflytninger og ransagninger og indhentelse af oplysninger fra diverse hjemmesider, ligesom man havde indhentet erfaringer fra bl.a. Rostock (se Lf.Medd. 9/2012).

Forud for masseanholdelsen havde man iagttaget en gruppe på 50-100 autonome med et sort/rødt anarkistflag ved Højbro Plads, ligesom en person var fundet i besiddelse af en kuffert med en krysantembombe, to kasser med røgbomber samt 10 gasmasker.

Kort efter, hvor gruppen var blevet til 200-250 personer, stillede de sig "militærisk" på rækker med 8-10 personer - alle iklædt sort tøj, sort hættejakke med hættens trukket ned i panden og sorte tørklæder og med brosten i hænderne. Der blev knust ruder ved Børsen og kanonslag blev affyret ved Udenrigsministeriet, ligesom der blev kastet sten og andet kasteskyts.

Herefter besluttede man en knibtangsmanøvre, hvor man ville frihedsberøve de pågældende ved at sætte en kile ind.

Det viste sig, at man derved fik fanget over 900 personer.

Der var problemer med at få borttransporteret de anholdte, der bagbundne med strips blev sat i "futtog" på asfalten. Først kort før kl. 20 blev de sidste transporteret væk. Mange af de anholdte, ca. 600, kom ikke ind i det midlertidige såkaldte "klimafængsel", men blev bagbundne siddende i busserne, indtil de blev løsladt.

Det var planen, at de anholdte skulle tilbageholdes i 12 timer, men på grund af forholdene måtte man løslade før (byretsdommen side 84).

Af en redegørelse fra politiet til Folketingets Ombudsmand fremgik bl.a., at der var en "potentiel" mulighed for, at nogle anholdte kunne have siddet på jorden i 4 timer og 34 minutter, og at der ikke var en organiseret uddeling af vand, selv om nogle fik (byretsdommen side 88).

Der blev ikke rekvireret toiletter, men nogle fik lov til at benytte toilettet på nærliggende pizzeriaer. Der var ikke eksakte tal herfor.

Der kunne ikke sættes et eksakt tal på, hvor mange, der blev løsladt, men man skønnede, at 200-300 fik lov til at gå uden at blive registreret.

Byretsdommen indeholder en lang række beretninger fra sagsøgerne. Et gennemgående træk var, at de tilbageholdte ikke kunne få besked på, hvad der skulle ske, og at mange blev nægtet at komme på toilettet.

Det fremgik bl.a. af forklaringen fra politiinspektør ML, at det komplicerede opgaven med at frasortere personer, der ikke skulle frihedsberøves, at nogle af de tilbageholdte nåede at få taget deres sorte tøj af, og at der gik nogen tid, før man fik oplyst det korrekte tal på antallet af tilbageholdte. "Situationen den 12. december 2009 var ikke noget, de var specielt stolte af" (byretsdommen side 144).

En politikommissær HO forklarede bl.a., at det ikke var hans opfattelse, at der blandt de 900 var en væsentlig del, der ikke tilhørte sort blok (byretsdommen side 154).

Parternes anbringender er gengivet i byretsdommen fra side 261.

Kammeradvokaten nedlagde påstand om frifindelse. Frihedsberøvelserne var lovlige for at afværge fare for betydelig forstyrrelse af den offentlige orden. Man måtte bl.a. lægge vægt på klimatopmødets internationale betydning, herunder at op mod 150 statsoverhoveder deltog. Der var intet grundlag for at hævde, at politiet havde handlet ansvarspådragende. Der måtte indrømmes politiet en ganske vid margen for udøvelse af skøn, ikke mindst under nogle af de forholdsvis kaotiske situationer, som gav anledning til de omfattende frihedsberøvelser. Der var ikke tale om krænkelser af Menneskerettighedskonventionen.

Sagsøgernes advokater gjorde bl.a. gældende, at bevisbyrden for frihedsberøvelsernes lovlighed påhvilede politiet, og at betingelserne for iværksættelse af frihedsberøvelserne ikke var opfyldt. De stred mod bl.a. EMK art. 5.

Byretsdommens præmisser er gengivet fra side 301. Man gennemgår grundlovens § 71 og § 79 samt bl.a. politilovens §§ 5, 8 og 9 og forarbejderne hertil samt forskellige artikler i Menneskerettighedskonventionen.

Fra side 319 gennemgås frihedsberøvelserne den 12/12 2009, herunder at politiet var opmærksomme på, at der kunne komme en "sort blok" i den fredelige demonstration, og at man aktuelt iagttog 100-200 personer på henholdsvis Højbro og Christiansborg Slotsplads, der voksede til 250 personer.

"Efter at demonstranter, som politiet betegnede som "sort blok", ud for Børsen havde kastet brosten og andet kasteskyts mod politiet og havde knust ruder i Børsen, og en "sort blok" på ca. 50 personer havde kastet sten og andet kasteskyts mod en deling politifolk ved Udenrigsministeriet og knust ruder i Udenrigsministeriet, besluttede KSN, at "sort blok" skulle frihedsberøves. Frihedsberøvelsen blev foretaget ved en knibtangsmanøvre på Amagerbrogade mellem Markmandsgade og Flinterenden.

Det var "sort blok", der skulle frihedsberøves, og det var de politifolk, der var på stedet, der tog stilling til, hvem der kunne få lov til at gå, fordi de ikke hørte til "sort blok". Udmeldingen fra KSN var, at alle, der åbenlyst ikke hørte til "sort blok", ikke skulle tages med. Der skulle have været foretaget en løbende sortering af de frihedsberøvede, så dem, der ikke skulle have været frihedsberøvet, fik lov til at gå. Ifølge politikommissær BO's forklaring i retten blev proceduren ikke fulgt, så der var den 12. december 2009 flere, der skulle have været løsladt med det samme.

Vedrørende antallet af frihedsberøvede var den første melding til KSN fra politikommissær HO, der var indsatsleder for Operationel Reserve 2, at han skønnede, at der var frihedsberøvet ca. 350-400 personer, men antallet blev senere opjusteret til op mod 800 frihedsberøvede. Der blev efterfølgende af politiet registreret 905 frihedsberøvede.

Det fremlagte stillbillede fra videooptagelsen fra politiets helikopter fra kl. 15.23.28, der er billedoptimeret og forsynet med røde prikker, udgør ikke bevis for, at der var i størrelsesordenen 1.250 personer i "sort blok", idet det ikke kan antages, at alle mørkkledte personer på billedet tilhørte "sort blok". KSN havde ifølge politiinspektør ML's forklaring i retten den 24. juni 2010 heller ikke den opfattelse, at der var omkring 1.250 personer i sort blok, men troede, der var 300-400, som det var meldt ud på et tidspunkt, da blokken var i nærheden af Knippelsbro.

Ifølge politiinspektør ML's forklaring i retten blev politiet for sent klar over, hvor mange frihedsberøvede der var. I KSN talte de på et tidspunkt om, at de frihedsberøvede skulle løslades ude på stedet, fordi det gik så langsomt med transporten, men de mente, ud fra de informationer de havde, at det var den rigtige gruppering, de havde

fat i, og de troede på, at de kunne skaffe den fornødne transportkapacitet. De valgte derfor at opretholde frihedsberøvelserne. Det var KSN, der besluttede, hvornår de frihedsberøvede skulle løslades."

...

"Der lægges til grund, at noget mere end 1.000 personer blev spærret inde mellem politiets kæder, da knibtangsmanøvren blev foretaget. Heraf fik en del lov at gå uden at blive registreret, mens resten - 905 personer - blev sat med hænderne i strips i rækker på gaden og senere transporteret til Retortvej i Valby, hvor de blev registreret og senere, i de fleste tilfælde efter at være kørt til en S-togsstation, løsladt. Efter bevisførelsen, herunder videooptagelser fra stedet, vidneforklaringer og skriftlige beretninger fra sagsøgere samt politiets eget oprindelige skøn over størrelsen af blokken, lægges det til grund, at langt fra alle de 905 personer tilhørte den sorte blok, og at der således er frihedsberøvet et stort antal personer uden tilknytning til den sorte blok. Der er ikke grundlag for at antage, at disse personer var forsamlingsdeltagere, der gav anledning til fare for betydelig forstyrrelse af den offentlige orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed, og der var derfor ikke grundlag for at gribe ind over for disse personer, jf. politilovens § 8, stk. 1. Dette bestyrkes af, at det under vidneforklaringer fra ledende polititjenestemænd er erkendt, at politiet ikke fik gjort arbejdet med at frasortere de personer, der kunne forlade afspærringen og fortsætte i demonstrationen, godt nok.

Der er ikke fra sagsøgtes side forsøgt ført bevis i forhold til den enkelte sagsøger for, at den pågældende sagsøger var deltager i "sort blok", og da bevisbyrden for, hvorvidt frihedsberøvelsen af den enkelte sagsøger var lovlig, påhviler sagsøgte, lægges der herefter om hver enkelt sagsøger til grund, at den pågældende ikke var en del af "sort blok".

Frihedsberøvelserne af sagsøgerne findes herefter ulovlige.

Frihedsberøvelserne findes herefter også i strid med EMRK art. 5, stk. 1, og sagsøgerne har derfor i medfør af EMRK art. 5, stk. 5, ret til erstatning.

Retten finder ikke belæg for at fastslå, at sagsøgerne har udvist egen skyld.

Efter en samlet vurdering af oplysningerne om omstændighederne ved og under frihedsberøvelsen, herunder navnlig at sagsøgerne - uanset at der ikke foreligger oplysninger om at der var optræk til uro blandt disse, efter at politiet havde foretaget knibtangsmanøvren - blev belagt med strips med hænderne på ryggen og hensat på den vinterkolde jord i timer og stort set uden adgang til toilet eller drikkevand, og under pressens bevågenhed, findes behandlingen af dem at måtte anses for nedværdigende og dermed i strid med EMRK art. 3.

Da frihedsberøvelserne ikke har været helt kortvarige, findes sagsøgerne at have krav på godtgørelse for tort. Ved fastsættelsen af erstatningens størrelse tages der udgangspunkt i længden af frihedsberøvelsen. Derudover lægges der navnlig vægt på, at de pågældende under pressens bevågenhed sad i op til 4½ time på gaden uden isolerende underlag med hænderne fastgjort på ryggen og stort set uden adgang til toilet og drikkevand.

På den baggrund fastsættes erstatningen for hver sagsøger til 9.000 kr. med tillæg af procesrente fra erstatningspåstandenes nedlæggelse, idet der ikke findes grundlag for at tillægge renter fra et tidligere tidspunkt."

...

"Der findes med det ovenfor anførte resultat ikke anledning til at tage stilling til, hvorvidt frihedsberøvelsen var i strid med grundlovens § 79 eller EMRK art. 8, 10 og 11."

Anklagemyndigheden ankede til **frifindelse**, bortset fra nogle få personer.

Landsretten beskikkede i medfør af RPL § 470, stk. 2, 1. pkt., advokater for de indstævnte.

Det fremgik bl.a. af den supplerende bevisførelse, at politiet konstaterede, at anholdelsesblanketterne blev udfyldt for dårligt.

Status kl. 22.27 var, at samlet antal anholdte var 960. Der blev anholdt 905 i forbindelse med anholdelserne på Amagerbrogade. Der kom kun 250 i "klimafængslet" i burene. Mange blev registreret i den bus, som de blev afhentet i.

Man havde kun mad til 350 anholdte, og der kunne ikke skaffes ekstra toiletter før kl. 20.22.

Der var uroligheder i burene, efter at de indsatte havde siddet i flere timer. 60% af de frihedsberøvede var udlændinge med nationaliteter fra hele verden.

Politiinspektør ML afgav en længere supplerende forklaring om bl.a. forberedelserne af politiets indsats og efterretninger om, hvad man kunne forvente af den "sorte blok" i form af hærværk i byen.

"Knibtangsmanøvren var svær at lave, da det var vigtigt, at operationen kom på det rigtige tidspunkt og som en overraskelse. Hvis kilerne ikke blev sat rigtigt og på samme tid, ville folk kunne slippe væk, og så kunne politiet risikere at komme i

klemme mellem demonstranter. Risikoen for at få fredelige demonstranter med var til stede, men ved anvendelse af megafon til at advare folk var der risiko for, at "sort blok" ville være flygtet ind i den fredelige demonstration, og det ville også have været uheldigt.

De erfaringer, som svensk politi gjorde i Gøteborg 2001 med at køre demonstranter langt væk og lade dem køle af, viste, at demonstranterne ikke var kølet af, da de kom tilbage. Denne metode blev derfor ikke brugt på Amagerbrogade."

...

"Han vurderede, at hele gruppen var til fare, idet der opstod en synergieffekt ved samlingen ved Torvegade. De bedømte dengang gruppen til at bestå af 3-400 personer. Det ville ikke have ændret noget, hvis han dengang havde vidst, at der var cirka 900."

Yderligere politifolk afgav supplerende forklaringer. Det var generelt deres opfattelse, at de havde fået fat i de rigtige folk.

Andre politifolk berettede om urolighederne i klimafængslet. Der var problemer med at få de frihedsberøvede ind i burene. De ville ikke have strips på. Nogle kolleger måtte anvende peberspray i burene.

En politiassistent HS forklarede bl.a., at politikommissær HO på et tidspunkt sagde, at der skulle lukkes for udslusningen af personer på gaden af personer, der ikke fortsat skulle frihedsberøves. Her havde vidnet set, at mellem 100-200 personer var sluset ud.

Også i landsretten afgav nogle af de erstatningssøgende forklaring, bl.a. om ubehaget ved at sidde i strips. Nogle fik lov til at tisse på fortovet.

Landsretten, hvis præmisser er gengivet fra side 144, lagde til grund, at der havde været en samlet flok af sortklædte på mere end 200, der begik hærværk og foretog stenkast mod betjente.

Politiinspektør ML havde truffet beslutning om frihedsberøvelse af "sort blok".

...

"Sammenholdes ordlyden af politilovens §§ 5, 8 og 9 og forarbejderne til disse bestemmelser med det, der er anført i loven og i forarbejderne om formålet med loven, må det antages, at det i særlige situationer kan være berettiget ud fra en objektiv farevurdering at foretage indgreb i henhold til § 5, § 8 eller § 9 over for en samlet gruppe af personer, herunder af personer, der fremtræder som en samlet flok i en demonstra-

tion. Kravene til, hvornår det kan være berettiget at gribe ind over for en gruppe, må skærpes afhængig af intensiteten i indgrebet."

På baggrund af de informationer, man havde også fra andre lande, var det en berettiget vurdering, at mindre indgribende foranstaltninger ikke var tilstrækkeligt.

...

4 dommere udtalte herefter:

"Vi finder ikke grundlag for at tilsidesætte politiets vurdering af, at der på tidspunktet for gennemførelsen af beslutningen om at foretage frihedsberøvelse fortsat var en konkret og nærliggende fare for betydelig forstyrrelse af den offentlige orden og for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed, og at der således kunne gribes ind over for den samlede sorte blok. Vi lægger herved vægt på, at flere i den sortklædte gruppe maskerede og/eller bevæbnede sig, da de passerede hen over Ravelinen, og at gruppen af sortklædte blev betydeligt større. Dette kunne naturligt opfattes, som om de sortklædte "samlede tyngde". Inden indgrebets iværksættelse ved Flinterenden og Markmandsgade fremtrådte gruppen af sortklædte som på ny klar til uroligheder, som det tidligere var sket ved Børsen og Udenrigsministeriet.

Ved knibtangsmanøvren på Amagerbrogade blev der med henblik på gennemførelse af ordren om, at "sort blok" skulle frihedsberøves, kl. 15.26 indsat kiler ved Flinterenden og ved Markmandsgade, således at alle demonstranter, der befandt sig mellem kilerne, blev frihedsberøvet. En større gruppe af personer, der forsøgte at undløbe ad Markmandsgade i forbindelse med knibtangsmanøvren, blev frihedsberøvet i Markmandsgade. Kilerne blev efter de afgivne forklaringer fra flere politifolk, herunder blandt andre politikommissær TS og vicepolitikommissær HS, indsat en anelse for tidligt, hvilket indebar, at der forrest ved den kile, der blev indsat ved Flinterenden, var nogle demonstranter, som ikke tilhørte den gruppe, politiet ønskede at frihedsberøve. Efter politiets vurdering kom en del af "sort blok" endvidere ikke inden for den bagerste del af kilen ved Markmandsgade. Der blev givet ordre til, at demonstranterne skulle sorteres, da de, der ikke var en del af "sort blok", skulle have lov at gå.

Efter bevisførelsen, herunder forklaringerne fra blandt andre vicepolitikommissær HS, politiassistent FM og politiassistent MP, lægger vi til grund, at nogle af de frihedsberøvede umiddelbart fik lov til at forlade stedet, fordi politiet skønnede, at de ikke var en del af den gruppe, der skulle frihedsberøves. I kilen ved Flinterenden blev der endvidere etableret en sluse, som flere personer fik mulighed for at gå igennem. Slusen var kun åben ganske kortvarigt, ifølge vicepolitikommissær HS i 15 minutter. Den blev lukket under henvisning til, at en del af de sortklædte var begyndt at foretage omklædning, hvilket vanskeliggjorde vurderingen af, om de pågældende tilhørte den gruppe, der skulle frihedsberøves. Det er ikke muligt at fastslå, hvor mange der

på den måde hurtigt fik lov til at gå, men efter bevisførelsen kan det have drejet sig om 200 til 300 personer. Efter forklaringerne fra politiassistent HS og politiassistent FM samt fra parterne FSO og ALL lægger vi til grund, at der også senere i forløbet var nogle ganske få personer, der fik lov til at gå.

For bedømmelsen under denne sag af lovligheden af frihedsberøvelsen af de 178 personer, der er omfattet af sagen, er det afgørende, om betingelserne for frihedsberøvelsen af de 905 personer, der blev sat på asfalten på Amagerbrogade og Markmandsgade, i medfør af politilovens § 8, stk. 4, var opfyldt.

Ved den nærmere bedømmelse af lovligheden af frihedsberøvelsen må de rammer, hvorunder beslutningen kunne gennemføres, tages i betragtning.

Det må således tillægges betydning, at der er knyttet en ikke ubetydelig usikkerhed til de forskellige foretagne opgørelser af størrelsen af "sort blok", ligesom der er knyttet usikkerhed til de foretagne vurderinger af, hvem der tilhørte "sort blok", blandt andet fordi tilhørsforholdet i høj grad beroede på den pågældendes adfærd, og sort beklædning kunne ikke entydigt tages som et udtryk for et tilhørsforhold til "sort blok". Dette gælder navnlig ved vintertide.

Det må videre tillægges betydning, at beslutningen blev gennemført ved indsættelse af kiler ved Flinterenden og Markmandsgade, og at det derfor, da politiet af hensyn til sikkerhedsmæssige og polititaktiske hensyn ikke på forhånd kunne advare nærtstående fredelige demonstranter omkring "sort blok" om indgrebet, måtte være klart, at der ville komme et større antal fredelige demonstranter med mellem kilerne.

I lyset heraf må der stilles særligt store krav til den sortering af de frihedsberøvede, som politiet på stedet skulle foretage.

Politiinspektør ML havde da også efter sin forklaring givet ordre til, at alle, hvis tilhørsforhold til "sort blok" kunne være tvivlsom, skulle have lov til at gå.

De på stedet værende polititjenestemænd handlede imidlertid ikke i overensstemmelse hermed, idet slusen ved Flinterenden ikke blev lukket, fordi det var vurderingen, at der ikke længere var behov for udslusning af nogle af demonstranterne, men fordi politiet havde konstateret, at nogle sortklædte foretog omklædning, og at det herefter ikke længere var muligt at skelne mellem "sort blok" og almindelige demonstranter. Efter at slusen var lukket, fik kun ganske få lov at gå. De foreliggende videooptagelser understøtter de forklaringer, der er afgivet af flere polititjenestemænd om, at der blandt de omkring 905 frihedsberøvede var flere, som man måtte skønne ikke hørte til dem, man ønskede at frihedsberøve. Videooptagelserne underbygger også de afgivne forklaringer og de foreliggende erklæringer fra en del af de frihedsberøvede om

deres deltagelse i demonstrationen, herunder at de ikke var en del af "sort blok", men deltog som fredelige demonstranter.

Hertil kommer, at politiet nødvendigvis ganske hurtigt, efter at kilerne var sat, måtte afgrænse de demonstranter, der med sikkerhed måtte henregnes til "sort blok", og som skulle frihedsberøves, idet identifikationen af den enkelte som tilhørende "sort blok" i høj grad beroede på den pågældendes forudgående adfærd og ikke udelukkende beklædning. Dette skete ikke.

Efter vores bedømmelse medførte disse omstændigheder, at det ikke kun var et begrænset antal af de 905 personer, der må anses for at være blevet frihedsberøvet, uden at betingelserne herfor har været opfyldt, jf. politilovens § 8, stk. 4.

Vi finder herefter, at frihedsberøvelserne den 12. december 2009 af de 178 personer var ulovlige og som følge heraf tillige i strid med EMRK art. 5, stk. 1. Det bemærkes herved, at der, således som sagen er ført ved byretten og landsretten, ikke skal foretages nogen individuel bedømmelse af, om det måtte have været berettiget at frihedsberøve enkeltpersoner."

Den dissentierende dommer fandt det ikke berettiget at foretage frihedsberøvelse af den store gruppe af personer, dommen side 150-152.

Herefter udtalte alle dommere:

"De frihedsberøvede har gjort gældende, at der som følge af omstændighederne ved frihedsberøvelserne tillige er sket krænkelse af art. 3, 10 og 11 i EMRK. Således som sagen er forelagt, har landsretten bedømt spørgsmålet herom på baggrund af bevisførelsen om de generelle forhold, som gruppen af frihedsberøvede blev undergivet.

For fredelige demonstranter, der uberettiget frihedsberøves, indebærer frihedsberøvelsen et indgreb i den pågældendes ret til at forsamle sig og ytre sig, jf. herved EMRK art. 10 og 11.

Vedrørende bedømmelsen i forhold til EMRK art. 3 lægger landsretten efter bevisførelsen til grund, at de frihedsberøvede efter gennemførelsen af knibtangsmanøvren fik plastichåndjern - kaldet strips - på, således at armene blev fastholdt bag om kroppen. De blev endvidere sat i lange rækker på jorden - såkaldt "futtog" - hvilket indebærer, at de frihedsberøvede sad tæt mellem hinandens ben. De frihedsberøvede skulle køres med busser til de etablerede ventefaciliteter på Retortvej i Valby, men der var ikke tilstrækkeligt med busser til rådighed. Kapacitetsproblemerne medførte, at de sidste frihedsberøvede først blev transporteret fra Amagerbrogade omkring kl. 20.00.

Politiet havde ikke sørget for transportable toiletter til Amagerbrogade, men efter bevisførelsen, herunder forklaringerne fra politiassistent HS og ejendomsfunktionær FH, lægger landsretten til grund, at der blev skabt mulighed for, at nogle af de frihedsberøvede kunne blive ledsaget til toiletter på et nærliggende pizzeria og hos en frisør, ligesom et område på gaden blev afskærmet med henblik på, at mandlige frihedsberøvede kunne benytte stedet som pissoir. Efter bevisførelsen, herunder forklaringerne fra nogle af de frihedsberøvede, lægger landsretten imidlertid til grund, at toiletkapaciteten var utilstrækkelig, og at flere frihedsberøvede ikke fik adgang til at komme på toilettet, selv om de anmodede herom eller havde behov herfor.

Selv om temperaturen var omkring frysepunktet den 12. december 2009, fik de frihedsberøvede ikke udleveret siddeunderlag til beskyttelse mod kulden. De fik endvidere ikke mulighed for at få vand. På et tidspunkt efter kl. 18.00 begyndte politiet at gå ture med nogle af de frihedsberøvede.

Politiets aktion skete under stor mediebevågenhed, og billeder af de frihedsberøvede anbragt i "futtog" med hænderne bag på ryggen er blevet vist i aviser og fjernsyn. Placeringen af de frihedsberøvede i "futtog" blev påbegyndt omkring 20 minutter efter iværksættelsen af knibtangsmanøvren kl. 15.26, og landsretten lægger derfor til grund, at de fleste frihedsberøvede sad på den kolde asfalt i flere timer og for nogles vedkommende i op til omkring 4 timer, inden de blev transporteret fra stedet.

Politiets formål med frihedsberøvelserne under de angivne omstændigheder har ikke været at nedværdige de pågældende. Behandlingen af de frihedsberøvede under indgrebets indledende fase kan ikke anses for at have været så belastende, at denne kan anses for værende i strid med EMRK art. 3. Den tidsmæssige udstrækning af indgrebet på Amagerbrogade - Markmandsgade må imidlertid tillægges betydelig vægt, og som tiden skred frem må behandlingen af de 178 personer efter en samlet vurdering af omstændighederne anses for værende i strid med EMRK art. 3.

For så vidt angår den videre frihedsberøvelse under transporten fra Amagerbrogade eller Markmandsgade til Retortvej og frem til løsladelsen lægger landsretten til grund, at de frihedsberøvede under transporten til Retortvej, hvor der blandt andet skulle foretages en registrering af de pågældende, fortsat var iført strips. For en betydelig del af de frihedsberøvede blev arbejdet med registrering foretaget i busserne, efter at de var nået til Retortvej. Andre blev efter registreringen anbragt i kraftige ståltrådsbure, hvor der var bænke og liggeunderlag. Forinden havde de fået taget stripsene af. Under opholdet i burene havde de frihedsberøvede adgang til at komme på toilettet, og de havde mulighed for at få vand og mad.

Efter bevisførelsen, herunder forklaringen fra politibetjent LR, lægger landsretten til grund, at nogle af de frihedsberøvede ikke var samarbejdsvillige og modsatte sig at

gå ind i burene. Nogle af de frihedsberøvede rev bænkerne fra stålkonstruktionerne og brugte dem som rambukke til at forsøge at slå dørene op med. Da politiet som følge heraf følte sig nødsaget til at gå ind i burene og fjerne bænkerne, blev der i begrænset omfang af politiet anvendt peberspray.

Mange frihedsberøvede skulle transporteres samtidig, og landsretten finder ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte politiets vurdering af, at det af sikkerhedsmæssige grunde var nødvendigt og også forsvarligt, at de frihedsberøvede også under transporten til Retortvej var iført strips. Efter det fremkomne om baggrunden for og omfanget af politiets brug af peberspray finder landsretten heller ikke, at der er grundlag for at fastslå, at brugen heraf var unødvendig eller uforsvarlig. Herefter og henset til den øvrige bevisførelse om omstændighederne, hvorunder de 178 personer var frihedsberøvet, findes der ikke grundlag for at antage, at der er sket krænkelse af EMRK art. 3 under denne del af frihedsberøvelsen.

Da frihedsberøvelsen af de 178 personer var i strid med EMRK art. 5, følger det af art. 5, stk. 5, der ved inkorporeringsloven er gjort til en del af dansk ret, at de pågældende skal have ret til erstatning.

Der er ingen særskilt regulering i national ret af spørgsmålet om erstatningsansvaret i tilfælde, hvor administrative frihedsberøvelser foretaget i medfør af politiloven har været uberettiget. I lyset af Menneskerettighedsdomstolens praksis finder landsretten, at erstatningsansvaret ikke forudsætter, at der er udvist culpøs adfærd fra politiets side.

De frihedsberøvede kan ikke anses for at have udvist egen skyld. Herefter, og da de 178 personer alle har været frihedsberøvet i flere timer, findes de berettiget til erstatning.

Ved fastsættelsen af erstatningen for de foretagne frihedsberøvelser finder landsretten, at der ligesom ved erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a for uberettiget frihedsberøvelse i anledning af strafferetlig forfølgning bør lægges vægt på længden af frihedsberøvelserne. Størrelsesmæssigt bør erstatningen være på niveau med erstatningen for uberettiget frihedsberøvelse i anledning af strafferetlig forfølgning. Det indebærer, at erstatningen for frihedsberøvelserne, der fandt sted i december 2009, fastsættes til 2.200 kr., såfremt frihedsberøvelsen varede under 5 timer, 3.300 kr., såfremt frihedsberøvelsen varede mellem 5 og 10 timer, 4.300 kr., såfremt frihedsberøvelsen varede mellem 10 og 15 timer og 5.500 kr., såfremt frihedsberøvelsen varede over 15 timer.

Da frihedsberøvelsen en del af tiden fandt sted under omstændigheder, der indebar en krænkelse af EMRK art. 3, finder landsretten, at erstatningerne bør forhøjes med

4.000 kr. At frihedsberøvelserne indebar en krænkelse af EMRK art. 10 og 11 kan ikke føre til en yderligere forhøjelse af erstatningen."

- oo0oo -

Det er værd at bemærke sig, at de administrative frihedsberøvelser blev behandlet ikke som straffeprocessuelle tvangsindgreb, men i den civile retsplejes former som administrative frihedsberøvelser. Herved blev de erstatningssøgende sparet for behandling i to instanser hos anklagemyndigheden, ligesom de erstatningssøgende fik beskikket advokat efter reglerne i RPL § 470, stk. 1, 1. pkt.

Som i sagen vedr. knibtangsmanøvren på Nørrebrogade i forbindelse med Ungdoms-
huset, Lf.Medd. 63/2009 og 70/2010, hvor en ældre ortopædkirurg blev anholdt og senere tiltalt og frifundet, var der også i nærværende sag en noget atypisk kvindelig anholdt, 45 år og iført kulørt påklædning med en cykel, da hun gik dårligt på grund af slidgigt. Hun havnede i en gruppe med Hare Krishna folk og blev anholdt. At blive sat i "futtog" gjorde meget ondt, hvilket hun gjorde politiet opmærksom på. De kunne godt se, at hun var uskyldig, men alle skulle i strips. Hun prøvede at håndtere smerterne og kontaktede flere gange betjente for at komme op at stå. Til sidst fik hun lov, og til sin store overraskelse fik hun pludselig lov til at hente sin cykel og gå [ankedommen side 73 f]. Hun blev løsladt (formentlig ved 18-tiden, ER).

Landsforeningens Meddelelse 14/2012

Terror, støtte til terrorvirksomhed? - Beviser - Torturhæleri - Frifindelse

Straffelovens § 114 a og § 114 b

Dommen nedenfor er afgjort i ankeinstansen i 2008, men har ikke været gengivet i Ugeskriftet eller Tidsskrift for Kriminalret, måske fordi byretsdommen er på 50 sider og ankedommen på 45 sider. Nedenfor følger kun et kort referat af afgørelserne, for at de ikke helt skal forsvinde i glemslen.

Terrorbestemmelserne er ændret flere gange siden de påsigtede forhold. Dertil kommer, at landsrettens frifindelse er med kraftige dissenser. Når afgørelsen alligevel refereres, skyldes det, at man roder sig ud i en noget utraditionel bevisførelse, når man vil have folk dømt for støtte til udenlandske angivelige terrororganisationer.

ØL 10. afd. a.s. S-1057-07, 6/2 2008

M og S samt Al-Aqsa foreningen ved M var med forskellige hovedpåstande og subsidiære påstande tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 114 a, ved enten direkte eller indirekte at have ydet støtte til Hamas, idet de overførte 20.000 € i 2002 til en palæstinensisk organisation i Hebron, som angiveligt skulle være en del af gruppen eller sammenslutningen Hamas.

Mere subsidiært var de tiltalt efter straffelovens § 114 b ved samme overførsel.

I forhold 2 var der tiltale efter § 114 a, subsidiært § 114 b, ved i juni - november 2002 over seks gange at have overført tilsammen 50.500 US\$ til nogle grupper eller komitéer, der var en del af gruppen og sammenslutningen Hamas, eller som var komitéer, Hamas fik direkte eller indirekte støtte fra.

Forhold 3, der ikke havde noget gerningstidspunkt, drejede sig om straffelovens § 114 a, nr. 2, og forsøg på overtrædelse af § 114 a, nr. 1, jfr. § 21, ved at have indsamlet 534.000 kr. til Hamas, som skulle modtage beløbet via en palæstinensisk ungdomsorganisation "eller andre komitéer der er en del af gruppen eller sammenslutningen Hamas", eller en anden ungdomsorganisation, som ville overføre midlerne til andre komitéer, som var en del af Hamas. Også her var der en subsidiær tiltale, hvor der var rejst tiltale for forsøg på overtrædelse af § 114 b.

Forhold 4 drejede sig om principalt § 114 a, nr. 1 og 2, subsidiært § 114 b, ved i december 2002 at have overført 8.000 US\$ til en organisation, der var en del af Hamas.

Der var påstand om fængselsstraf og konfiskation af 20.000 € og 59.000 US\$ samt 534.000 kr. hos foreningen samt udvisning af M. De tiltalte påstod frifindelse.

Anklagemyndigheden fremlagde en række bilag på pengeoverførslerne og bankbilag på indestående i Al-Aqsa Foreningens konti.

Derudover fremlagde man en række bilag fra Israel om den angivelige forbindelse mellem de modtagende organisationer og Hamas, herunder ekspertrapporter udarbejdet af unavngivne israelske embedsmænd om personer, der skulle have tilknytning til komitéerne.

Dertil udskrift af et interview med en af Hamas' daværende ledere, der i 1999 udtalte:

"Vi finansierer vores aktiviteter med penge fra vores muslimske og arabiske sønner og brødre i det arabiske, islamiske og palæstinensiske hjemland. Der er tale om deres egne penge og om penge de giver til velgørehed."

De israelske myndigheder havde under forskellige aktioner beslaglagt breve om modtagelse af gaver fra udlandet.

Mange af de modtagende organisationer var forbudte i Israel og blev af myndighederne betragtet som en del af Hamas.

M forklarede, byretsdommen side 25 ff., at hans familie kom fra Palæstina. Selv var han født i en flygtningelejr i Libanon, og han havde boet i Danmark i 16 år. Han havde været med til at stifte Al-Aqsa til fordel for de palæstinensere, der bor i Palæstina og Libanon. Pengene gik til velgørende formål. S var kasserer i foreningen.

Om nogle af de modtagende foreninger forklarede M, at han af herboende palæstinensere havde fået kontakten og fået at vide, at organisationen drev et hjem for forældreløse børn.

Han havde ingen forklaring på, at hans organisation var nævnt i diverse takkeskrivelser fra andre organisationer, som han ikke kendte noget til.

M havde besøgt sin familie i Libanon, men havde aldrig været i Gaza eller på Vestbredden. Han vidste ikke, at nogle af de pågældende organisationer var erklæret ulovlige af Israel.

S forklarede bl.a., dommen side 36 ff, at han kom fra Libanon. Han var kasserer for foreningen og stod for indsættelse af de indsamlede beløb på bankkontoen. Han havde ikke udarbejdet regnskab og havde ikke kontakt til foreningens revisor. Det var M, der havde kontakterne til de modtagende organisationer. Han stoled på M. Det var M, der traf beslutningerne.

Et vidne V, der var direktør for en organisation i London, der også indsamlede penge, havde i 2002 haft besøg af M, hvor vidnet viste M de forskellige kontrolforanstaltninger. M var ivrig for at indføre de samme foranstaltninger i foreningen i Danmark.

Vidnet fortalte også om israelsk retspleje.

En dansk emeritus professor i kirurgi fortalte om sit tidligere arbejde som medlem af henholdsvis FN's og Europarådets Anti-torturkomité.

Der skulle i Israel i perioden indtil 1997 være forekommet ca. 5.000 tilfælde af "shaking", en metode, hvor man ryster folks krop, så hovedet ikke kan holdes på plads, og som kan medføre blødninger i hjernens bindehinder.

Generelt var der sket et fald i den fysiske tortur efter 1999, mens den psykiske tortur var på samme niveau. Klager over myndighederne blev ikke behandlet.

Byretten bemærkede bl.a., dommen side 48 ff:

"Indledningsvis bemærkes, at de originale dokumenter, der ifølge det israelske justitsministerium er beslaglagt af de israelske myndigheder, ikke har været forelagt retten. De konkrete omstændigheder i forbindelse med beslaglæggelserne er ikke oplyst. Domme og andre afgørelser fra de israelske myndigheder samt de israelske ekspertrapporter er alene forelagt for retten som ubekræftede kopier."

Man gennemgik herefter nogle af de fremlagte dokumenter og fandt ikke, at de godtgjorde, at organisationerne var en del af Hamas:

"Den omstændighed, at der måtte være personsammenfald mellem Hamas-medlemmer og medlemmer af de komiteer, der er omhandlet i anklageskriftet, kan ikke i sig selv antages at godtgøre, at komiteerne i det tidsrum, der er omhandlet i anklageskriftet, var en del af Hamas, eller at Hamas fik direkte eller indirekte støtte fra komiteerne. Det bemærkes herved, at komiteerne må antages at have haft flere deltagere, der kan have haft indflydelse på komiteernes anvendelse af midler."

...

"Retten finder ikke at kunne lægge oplysningerne fra de israelske retsafgørelser, hvor sagerne er sluttet efter en tilståelsesordning, til grund. Som eksempel vedrørende baggrunden herfor kan nævnes sagen mod RS og MAS, hvor sagen blev fremmet efter deres stiltiende samtykke, hvilket ikke ville have været muligt i en dansk straffesag.

Retten har heller ikke fundet, at oplysninger, der ifølge de israelske myndigheder stammer fra avisartikler, kan lægges til grund som bevis i sagen."

...

"Efter det, der i øvrigt er anført, finder retten det ikke godtgjort, at en del af det beløb, der er omhandlet i forhold 3, var påtænkt overført til andre komiteer, der var en del af Hamas, eller som var komiteer, som Hamas fik direkte eller indirekte støtte fra.

Særligt om forhold 4 bemærkes, at det ikke alene ved dokumentation af kopien af takkebrevet kan anses som godtgjort, at pengeoverførslen har fundet sted.

Som følge af det, der er anført, frifindes de tiltalte."

- oo0oo -

M's forsvarer fik tillagt 350.000 kr. + moms og S's forsvarer 400.000 kr. + moms.

- oo0oo -

Dommen blev anket af anklagemyndigheden med påstand om domfældelse og konfiskation samt udvisning af M. De tiltalte påstod stadfæstelse.

De bestred ikke, at der var sket overførsler som anført i forhold 1 og 2.

Vedr. forhold 4 bestred man heller ikke overførslen til den pågældende organisation, men beløbet var overført før den 8/6 2002, hvor den tidligere bestemmelse i straffelovens § 114 a trådte i kraft.

Heller ikke landsrettens dom refereres i detaljer.

Nu fremlagde anklagemyndigheden bl.a. en båndoptagelse af en aflytning foretaget på et amerikansk hotel i 1993. Selve retskendelsen, der dannede grundlag for aflytningen, var ikke fremlagt.

Man fremlagde også en rapport fra oktober 2007 fra PET vedr. strukturen af Hamas, hvoraf bl.a. fremgik, at de humanitære aktiviteter var et væsentligt fundament i Hamas' aktiviteter og vurderedes som væsentlige for den folkelige opbakning.

Man søgte at reparere på, at dokumenterne modtaget fra Israel kun var kopier.

En række nye vidner blev ført, ligesom de tiltalte afgav supplerende forklaring. Vidnerne var både for og imod de tiltalte, bl.a. et såkaldt ekspertvidne i international terrorisme, der flere gange havde vidnet i flere amerikanske og engelske sager. (Man kunne kalde ham det rejsevante vidne, ER)

Også en israelsk anklager og siden forsvarer fortalte om de israelske militærdomstole. Han havde aldrig været ude for, at de tiltalte klagede over, at de havde været udsat for tortur. Afgørelsen fra den israelske Højesteret fra 1999 om forbud mod tortur blev efterlevet.

Flere andre israelske advokater, der ikke havde en fortid hos anklagemyndigheden, var af en anden opfattelse. En kvindelig advokat forklarede bl.a., at rettergangen ved de israelske militærdomstole ikke var retfærdig, hvilket hun beskrev nærmere. Afgørelsen fra 1999 om tortur havde haft betydning. Der var færre fanger, der blev udsat

for tortur, dog var der stadig omkring 1/3 af fangerne, der blev udsat for fysisk tortur i traditionel forstand. Dertil kom andre former for tortur af mere psykisk karakter.

Landsrettens begrundelse og resultat findes dommen side 34 ff. Af pladshensyn redogøres der ikke for stemmereglene, der i alle 4 forhold med subsidiære tiltaler førte til frifindelse.

"Ad forhold 1:

Ad den principale tiltale:

Samtlige voterende udtaler:

M og S har erkendt at have overført 20.000 USD til ICS som angivet i tiltalen. ICS har ifølge de foreliggende oplysninger eksisteret siden 1960'erne som en af de større velgørende foreninger på Vestbredden. På baggrund af forklaringen fra JJB sammenholdt med dokumentet af 6. maj 2000 fra ICS og den foreliggende liste over bestyrelserne i ICS må det lægges til grund, at ICS ledes af en bestyrelse bestående af ni medlemmer, og at de ni i dokumentet af 6. maj 2000 nævnte personer var dem, der blev valgt som bestyrelsesmedlemmer i år 2000 for en 2 årig periode.

Tre voterende udtaler herefter:

Efter den samlede bevisførelse finder vi det godtgjort, at ICS i 2002 var en del af gruppen eller sammenslutningen Hamas. Vi lægger herved navnlig vægt på, at det efter de dokumenterede domme afsagt af de militære domstole i Israel samt de øvrige foreliggende oplysninger må lægges til grund, at flere af bestyrelsesmedlemmerne i ICS samt den daglige leder ALHN har været medlemmer af Hamas og på forskellig vis har deltaget i aktiviteter for Hamas. Vi lægger endvidere vægt på de tilkendegivelser om tilknytningen mellem ICS og Hamas, der fremgår af aflytningen foretaget af FBI på Marriott Hotel i Philadelphia i 1993 og af brevet fra IEB fra 1991. Vi lægger endelig vægt på oplysningerne om, at ICS har ydet støtte til efterladte og til familiedlemmer til fængslede, og at ICS i den forbindelse har givet mere i støtte til familiemedlemmer til fængslede eller afdøde medlemmer af Hamas end til andre.

Henset til de af Al-Aqsa Foreningen anvendte girokort, hvor der er angivet forskellige støtteformål, samt efter det fremkomne om foreningens støtte til forældreløse børn til personer, der er døde enten som martyrer eller ved en såkaldt "Al-Aqsa begivenhed" sammenholdt med oplysningerne om M's og S's arbejde for Al-Aqsa Foreningen og deres tætte samarbejde herom finder vi, at de begge må anses for at have handlet med fornøden tilregnelser.

Vi stemmer derfor for at anse M og S for skyldige i den principale tiltale.

Tre andre voterende udtaler:

Forklaringerne fra vidnerne giver ikke noget entydigt billede af ICS' forbindelser til Hamas. For landsretten foreligger der endvidere ikke konkretiserede og underbyggede oplysninger om, hvorledes ICS i 2002, hvor Al-Aqsa Foreningen overførte penge til foreningen, eller i årene forud herfor agerede i forhold til Hamas, herunder om ICS handlede efter fælles overenskomst med eller efter anvisning fra Hamas. Efter den samlede bevisførelse finder vi herefter ikke, at der er tilstrækkeligt sikkert grundlag for at fastslå, at ICS i 2002 var forbundet med Hamas på en sådan måde, at ICS måtte anses for en del af gruppen eller sammenslutningen Hamas. Det bemærkes herved, at uanset om det måtte kunne lægges til grund, at bestyrelsesmedlemmerne AS, MS og NN samt AEHN har været medlemmer af Hamas og på forskellig vis har deltaget i aktiviteter for Hamas, kan dette i mangel af nærmere oplysninger om aktiviteterne i ICS i årene op til 2002 og om, hvorledes der blev truffet beslutning herom, sammenholdt med det oplyste om størrelsen og sammensætningen af bestyrelsen for ICS ikke føre til en ændret vurdering. For så vidt angår indholdet af EB's brev og indholdet af aflytningen af mødet på Hotel Marriott bemærkes, at der henset til brevets datering i 1991 og tidspunktet for aflytningen, der fandt sted i 1993, ikke kan lægges særlig vægt herpå.

Vi stemmer derfor for at frifinde M og S for denne del af tiltalen.

Ad den subsidiære tiltale:

Fire voterende udtaler:

ML har forklaret, at ICS dels har egne aktiviteter dels finansierer andre komiteers eller foreningers aktiviteter, uden at det nærmere er præciseret, hvilke komiteer eller foreninger det drejer sig om. De øvrige vidner har ikke udtalt sig herom, og der foreligger ikke for landsretten skriftlig dokumentation for pengeoverførsler fra ICS til Zakat Jenin, Zakat Tul Karem eller Zakat Qalkilya. Efter den samlede bevisførelse finder vi herefter ikke, at det kan anses for tilstrækkeligt godtgjort, at sådanne pengeoverførsler har fundet sted.

Vi stemmer derfor for at frifinde M og S for denne del af tiltalen.

To voterende udtaler:

Efter bevisførelsen, herunder navnlig at der hos ICS er beslaglagt et dokument, hvoraf fremgår, at ICS har været i besiddelse af adresserne og kontonumrene for Zakat

Jenin, Zakat Tul Karem og Zakat Qalkilya og et andet dokument, hvori det er anført, at blandt andet de tre komiteer har deltaget i et projekt angående uddeling af fødevarer, finder vi, at det må kunne lægges til grund, at ICS har overført penge til de tre komiteer som angivet i tiltalen.

Efter den samlede bevisførelse finder vi det endvidere godtgjort, at de tre komiteer i 2002 var en del af gruppen eller sammenslutningen Hamas. For så vidt angår Zakat Jenin lægger vi vægt på, at det efter de dokumenterede domme afsagt af de militære domstole i Israel samt de øvrige foreliggende oplysninger må lægges til grund, at flere af de ledende medlemmer har været medlem af Hamas og på forskellig vis har deltaget i aktiviteter for Hamas. Vi lægger endvidere vægt på de tilkendegivelser, der fremgår af aflytningen foretaget af FBI i 1993 og af brevet fra IEB fra 1991, samt på at det efter bevisførelsen må lægges til grund, at Zakat Jenin har ydet støtte til efterladte familiemedlemmer til Hamas aktivister. Med hensyn til Zakat Tul Karem og Zakat Qalkilya lægger vi navnlig vægt på, at begge komiteer er blevet erklæret ulovlige grundet tilknytning til Hamas og er blevet lukket af de israelske myndigheder.

Med samme begrundelse, som vi har anført ad den principale tiltale (som de tre først voterende), finder vi, at M og S har handlet med fornøden tilregnelser.

Vi stemmer derfor for at anse M og S skyldig i denne del af tiltalen.

Ad den mere subsidiære tiltale:

Tre voterende udtaler:

Med den samme begrundelse, som vi har anført ad den principale tiltale (som de tre først voterende), stemmer vi for at anse M og S skyldige i denne del af tiltalen.

Tre andre voterende udtaler:

Med den begrundelse, som vi har anført ad den principale tiltale (som de tre næst voterende), finder vi ikke tilstrækkeligt sikkert grundlag for at fastslå, at ICS på tidspunktet for Al-Aqsa Foreningens overførsel af penge til ICS måtte anses for en del af gruppen eller sammenslutningen Hamas. Som følge heraf stemmer vi for at frifinde M og S for denne del af tiltalen.

Ad den mest subsidiære tiltale:

Fire voterende udtaler:

Efter bevisførelsen, herunder det anførte i dokumentet dateret 3. maj 2006 fra ICS og de afgivne vidneforklaringer, kan det lægges til grund, at ICS blandt andet har støttet forældreløse børn og familiemedlemmer til personer, der er afgået ved døden, herunder personer der er døde som såkaldte "martyrer". En del af støtten har været at sørge for mad, tøj, ophold og skolegang for forældreløse børn, medens en anden del af støtten har været humanitær og økonomisk støtte til familiemedlemmer til afdøde eller fængslede, herunder familiemedlemmer til afdøde eller fængslede medlemmer af Hamas.

Domfældelse i denne del af tiltalen forudsætter, at økonomisk støtte til familiemedlemmer til afdøde eller fængslede medlemmer af Hamas isoleret set må anses at fremme den kriminelle virksomhed eller det fælles formål for Hamas.

Der findes ikke under denne sag at være godtgjort sådanne omstændigheder, at der er grundlag for at anse den økonomiske støtte til familiemedlemmer til afdøde eller fængslede medlemmer af Hamas for strafbar medvirken efter den dagældende bestemmelse i straffelovens § 114 b.

Af de grunde vi har anført ad den subsidiære tiltale (som de fire først voterende), finder vi endvidere ikke, at det kan anses for tilstrækkeligt godtgjort, at ICS har overført penge til Zakat Jenin, Zakat Tul Karem og Zakat Qalkilya. Vi stemmer derfor for at frifinde M og S for denne del af tiltalen.

To voterende udtaler:

Af de grunde vi har anført ad den subsidiære tiltale (som de to næst voterende), finder vi, at det må lægges til grund, at ICS har overført penge til Zakat Jenin, Zakat Tul Karem og Zakat Qalkilya, ligesom vi efter den samlede bevisførelse finder det godtgjort, at de tre komiteer i 2002 var en del af Hamas, og at M og S har handlet med fornøden tilregnelser. Vi stemmer derfor for at anse M og S skyldige i denne del af tiltalen.

Ad forhold 2:

Ad den principale tiltale:

Tre voterende udtaler.

Efter bevisførelsen, herunder indholdet af de dokumenter, der af de israelske forsvars- og sikkerhedsstyrker er blevet beslaglagt, hvilket blandt andet omfatter konto-udtog og brevveksling mellem WAMY og komiteerne, finder vi det godtgjort, at WAMY har overført midler til Zakat Jenin, Al-Islah og Zakat Tul Karem, medens det

ikke kan anses for godtgjort, at der er overført penge til the Islamic Movement og Zakat Qalkilya.

Vi finder det endvidere godtgjort, at Zakat Jenin, Al-Islah og Zakat Tul Karem i 2002 var en del af gruppen eller sammenslutningen Hamas. For så vidt angår Zakat Jenin lægger vi vægt på, at det efter de dokumenterede domme afsagt af de militære domstole i Israel samt de øvrige foreliggende oplysninger må lægges til grund, at flere af de ledende medlemmer har været medlem af Hamas og på forskellig vis har deltaget i aktiviteter for Hamas. Vi lægger endvidere vægt på de tilkendegivelser, der fremgår af aflytningen foretaget af FBI fra 1993 og af brevet fra IEB fra 1991, samt på at det efter bevisførelsen må lægges til grund, at Zakat Jenin har ydet støtte til efterladte familiemedlemmer til Hamas aktivister. Med hensyn til Al-Islah lægger vi vægt på ML's forklaring om etableringen af Al-Islah, og vedrørende Zakat Tul Karem lægger vi navnlig vægt på, at denne komite er blevet erklæret ulovlig grundet tilknytning til Hamas og er blevet lukket af de israelske myndigheder.

Af de samme grunde, som vi har anført ad den principale tiltale i forhold 1 (som de tre først voterende), finder vi, at M og S har handlet med fornøden tilregnelser. Vi stemmer derfor for i det angivne omfang at anse dem skyldige i denne del af tiltalen.

Tre andre voterende udtaler:

Der foreligger ikke for landsretten nærmere oplysninger om strukturen og arbejdet i komiteerne Zakat Jenin, The Islamic Movement, Al-Islah, Zakat Tul Karem og Zakat Qalkilya i år 2002 og i årene forud herfor. Nogle af vidnerne har forklaret, at komiteerne er registreret hos de palæstinensiske myndigheder, og at deres virke er reguleret og undergivet kontrol. For så vidt angår Zakat Jenin, Al-Islah og Zakat Tul Karem foreligger der oplysninger om, at en række navngivne personer har været medlemmer af komiteerne, herunder at nogle af disse har været ledende medlemmer. Imidlertid foreligger der ikke for nogen af de fem nævnte komiteer nærmere oplysninger om størrelsen og sammensætningen af ledelsen af komiteerne i år 2002 eller i årene forud herfor.

For landsretten foreligger der ikke konkretiserede og underbyggede oplysninger om, hvorledes de fem komiteer i år 2002 eller i årene forud herfor agerede i forhold til Hamas, herunder om de handlede efter fælles overenskomst med eller efter anvisning fra Hamas. Efter den samlede bevisførelse finder vi herefter ikke, at der er tilstrækkeligt sikkert grundlag for at fastslå, at Zakat Jenin, The Islamic Movement, Al-Islah, Zakat Tul Karem og Zakat Qalkilya i 2002 var forbundet med Hamas på en sådan måde, at en eller flere af komiteerne måtte anses for en del af gruppen eller sammenslutningen Hamas. Det bemærkes herved, at uanset om det måtte kunne lægges til grund, at nogle af de navngivne medlemmer af komiteerne har været medlemmer af

Hamas og på forskellig vis har deltaget i Hamas' aktiviteter, kan dette i mangel af nærmere oplysninger om aktiviteterne i komiteerne i årene op til år 2002 og om, hvorledes der blev truffet beslutning herom sammenholdt med de manglende oplysninger om ledelsen af komiteerne ikke føre til en ændret vurdering. For så vidt angår indholdet af EB's brev og indholdet af aflytningen af mødet på Hotel Marriott bemærkes, at der henset til brevets datering i 1991 og tidspunktet for aflytningen, der fandt sted i 1993, ikke kan lægges særlig vægt herpå.

Der foreligger ikke for landsretten skriftlig dokumentation for pengeoverførsler mellem nogen af de fem komiteer og Hamas, og vi finder ikke, at den øvrige bevisførelse herom giver et tilstrækkeligt sikkert grundlag for at fastslå, at der fra nogen af de fem komiteer direkte eller indirekte har været ydet økonomisk støtte til Hamas. Herefter finder vi ikke, at der er grundlag for at domfælde i dette forhold, uanset at det efter bevisførelsen kan lægges til grund, at WAMY har overført penge til flere af komiteerne. Vi stemmer derfor for at frifinde M og S for denne del af tiltalen.

Ad den subsidiære tiltale:

Tre voterende udtaler:

Som vi har anført ad den principale tiltale (som de tre først voterende), finder vi det godtgjort, at WAMY har overført penge til Zakat Jenin, Al-Islah og Zakat Tul Karim, ligesom vi finder det godtgjort, at disse komiteer i 2002 var en del af Hamas. Da vi med den samme begrundelse, som vi har anført ad den principale tiltale (som de tre først voterende) endvidere finder, at M og S har handlet med fornøden tilregnelser, stemmer vi for i det angivne omfang at anse dem skyldige i denne del af tiltalen.

Tre andre voterende udtaler:

Vi finder ikke, at der under denne sag er godtgjort sådanne omstændigheder, at der er grundlag for at anse økonomisk støtte, der måtte være givet til familiemedlemmer til afdøde eller fængslede Hamas medlemmer for strafbar medvirken efter den dagældende bestemmelse i straffelovens § 114 b. Herefter og under henvisning til det, vi har anført ad den principale tiltale (som de tre næst voterende), stemmer vi for at frifinde M og S for denne del af tiltalen.

Ad forhold 3:

Ad den principale tiltale:

Tre voterende udtaler:

Henset til mønstret i Al-Aqsa Foreningens overførsler af indsamlede midler til forskellige foreninger og komiteer, herunder ICS, finder vi, at det kan lægges til grund, at de indsamlede beløb på i alt 534.447,71 kr., der endnu ikke var overført, skulle overføres til ICS eller andre af de i tiltalen nævnte komiteer, som i 2002 var en del af gruppen eller sammenslutningen Hamas.

Tre andre voterende udtaler:

Som følge af det, vi har anført ad den principale tiltale i forhold 1 og 2 (som de tre næst voterende), finder vi ikke, at der er grundlag for domfældelse for forsøg på overtrædelse af straffelovens § 114 a vedrørende det af Al-Aqsa Foreningen indsamlede beløb på 534.447,71 kr.

Ad den subsidiære tiltale:

Tre voterende udtaler:

Efter bevisførelsen om pengeoverførsler mellem de i tiltalen nævnte foreninger og komiteer og henset til mønstret i Al-Aqsa Foreningens tidligere overførsler af indsamlede midler finder vi, at det kan lægges til grund, at de 534.447,71 kr. var påtænkt overført til ICS eller WAMY, som helt eller delvis ville overføre disse midler til Zakat Jenin, Zakat Tul Karem eller Al-Islah.

Som vi har anført ad den principale tiltale i forhold 2 (som de tre først voterende), finder vi det endvidere godtgjort, at Zakat Jenin, Zakat Tul Karem i 2002 var en del af Hamas.

Tre andre voterende udtaler:

Af de grunde, vi har anført ad den principale tiltale i forhold 2 (som de tre næst voterende), finder vi ikke, at der er tilstrækkelig sikkert grundlag for at fastslå, at Zakat Jenin, the Islamic Movement, Al-Islah, Zakat Tul Karem eller Zakat Qalkilya i 2002 måtte anses for en del af gruppen eller sammenslutningen Hamas. Vi finder herefter ikke, at der er grundlag for at domfælde i denne del af tiltalen.

Ad den mere subsidiære tiltale:

Samtlige voterende udtaler:

Henset til mønstret i Al-Aqsa Foreningens tidligere overførsler af indsamlede midler findes det at kunne lægges til grund, at det indsamlede beløb på 534.447,71 kr. var påtænkt overført til ICS eller WAMY eller andre komiteer, der helt eller delvist ville

benytte disse midler til at yde økonomisk støtte til familiemedlemmer til afdøde eller fængslede medlemmer af Hamas.

Domfældelse i dette forhold forudsætter, at økonomisk støtte til familiemedlemmer til afdøde eller fængslede medlemmer af Hamas isoleret set må anses at fremme den kriminelle virksomhed eller det fælles formål for Hamas.

Der findes ikke under denne sag at være godtgjort sådanne omstændigheder, at der er grundlag for at anse den økonomiske støtte til familiemedlemmer til afdøde eller fængslede medlemmer af Hamas for strafbar medvirken efter den dagældende bestemmelse i straffelovens § 114 b.

Ad forhold 4:

Ad den principale tiltale:

Tre voterende udtaler:

Mod M og S's benægtelse findes det ikke alene ved takkebrevet af 10. december 2002 og rapporten fra Zakat Jenin om Ramadans velgørhedsprojekter med tilstrækkelig sikkerhed at kunne fastslås, at de 8.000 USD fra Al-Aqsa Foreningen til Zakat Jenin er blevet overført den 8. juni 2002, hvor bestemmelsen i straffelovens § 114 a trådte i kraft, eller senere. Vi stemmer herefter for at frifinde M og S for denne del af tiltalen.

Tre andre voterende udtaler:

Med den begrundelse, som vi (de tre næst voterende) har anført ad den principale tiltale i forhold 2 finder vi ikke, at der er tilstrækkeligt sikkert grundlag for at fastslå, at Zakat Jenin i 2002 måtte anses for en del af gruppen eller sammenslutningen Hamas. Vi stemmer derfor ligeledes for at frifinde M og S.

M og S frifindes herefter for den principale tiltale.

Ad den subsidiære tiltale:

Tre voterende udtaler:

Med den samme begrundelse, som vi har anført ad den principale tiltale, stemmer vi for at frifinde M og S.

Tre andre voterende udtaler:

Vi finder ikke, at der under denne sag er godtgjort sådanne omstændigheder, at der er grundlag for at anse økonomisk støtte til familiemedlemmer til afdøde eller fængslede medlemmer af Hamas for strafbar medvirken efter den dagældende bestemmelse i straffelovens § 114 b. Med denne begrundelse stemmer vi ligeledes for at frifinde M og S.

M og S frifindes herefter for den subsidiære tiltale.

Landsretten stadfæster herefter byrettens dom, hvorefter M og S frifindes, og Al-Aqsa Foreningen frifindes for den nedlagte konfiskationspåstand.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom i sagen stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten."

- oo0oo -

Vedr. en anden dom om muligt torturhæleri, se Lf.Medd. 92/2008 fra samme år.